

ساماندهی بافت فرسوده شهری با تاکید بر نقش بازآفرینی شهری در شهر لاهیجان

غلامرضا دخت محمدی

کارشناسی مهندسی تکنولوژی ساختمان

چکیده

هدف ساماندهی بافت فرسوده شهری با تاکید بر نقش بازآفرینی شهری در شهر لاهیجان است. روش توصیفی- تحلیلی و روش گردآوری اطلاعات کتابخانه ای است، ابتدا با جستجو در پایگاه ها و سایت های اینترنتی و بانک های اطلاعاتی و استنادی مانند پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران، SID، مگ ایران می باشد در بین منابع مختلف با توجه به موضوع انتخابی و تحقیقات انجام شده است. در این تحقیق از روش کتابخانه ای استفاده شده، نوع داده ها و نحوه اجراء هم به روش کتابخانه ای است. روش در تحقیقاتی که ماهیت کتابخانه ای دارند تقریباً تمام تلاش محقق در کتابخانه ها صورت می پذیرد. حتی در تالیفات و تصنیفات نیز از این روش استفاده می شود. گام اول در مهارت تحقیق کتابخانه ای آشنایی با نحوه استفاده از کتابخانه است برای اینکار محقق باید از روش های کتابداری نحوه استفاده از برگه دان و ثبت مشخصات کتاب، نحوه جستجوی کتاب در کتابخانه و رایانه و ... اطلاع حاصل نماید. اسناد عمده در مطالعات کتابخانه ای عبارتند از: کتاب؛ مقاله ها و مجله ها؛ سایت ها، دیسک های رایانه؛ اسناد اصل؛ اسناد دولتی؛ نشریه های رسمی دولتی-اسناد شخصی و خصوصی؛ مطبوعات؛ آمار نامه ها. ابزار گردآوری اطلاعات از طریق فیش برداری از منابع بود. بدین صورت که بعد از مآخذشناسی و گردآوری منابع مطالب موردنیاز استخراج و در فیش ثبت شد. روش تجربه و تحلیل و بررسی اطلاعات به صورت توصیفی- تحلیلی می باشد.

واژگان کلیدی: ساماندهی، بافت فرسوده شهری، بازآفرینی شهری، شهر لاهیجان

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

-مقدمه

نوسازی بافت های فرسوده شهری به طرق مختلفی قابل انجام است، اما مهم ترین نکته در موفقیت و ماندگاری طرح، استقبال از طرح ارائه شده توسط ساکتین و استفاده کنندگان از فضا است. بنابراین، برای دستیابی به این هدف، شناسایی ذینفعان و استفاده از نظرات آنها در طول فرآیند طراحی می تواند منجر به طرح قابل قبول تر و آسان تر برای اجرا شود. (زینال زاده و همکاران^۱، ۲۰۱۷: ۶۳). ترک کردن ساکنان قدیمی بافت که در طول سالیان متمادی پیوندی ناگسستنی با محیط زندگی خود برقرار کرده اند، از دست دادن خاطرات جمعی و دوری از فرهنگ سنتی در محدوده پروژه، ناپدید شدن آن بناها و بناهای قدیمی که هر نتیجه اغتشاشات از اجداد ما بوده است و تضييع حقوق مالکان منطقه پروژه و محرومیت آنها از ارزش افزوده ناشی از اجرای پروژه بخشی از مشکلاتی است که باید در احیا و نوسازی بافت فرسوده مورد توجه قرار گیرد. به طوری که در جهت احیا بافت های شهری، راه حل یا پاسخی برای آنها در نظر گرفت. (ادیب زاده و همکاران^۲، ۲۰۱۰: ۱۴۴). یکی از آخرین دیدگاه هایی که به منظور بهسازی و نوسازی پارچه های فرسوده مطرح شده است، استفاده از طرح های یکپارچه سازی است. استفاده از این طرح ها تنها زمانی توصیه می شود که نه ساختمان های موجود در بافت ارزش داشته باشند و نه مجموعه ای از عناصر ارزشمند شهری را ارائه دهند. همچنین به دلیل فرسودگی های مختلف دیگر به هیچ عنوان قابل استفاده نیستند که در نهایت منجر به تخریب املاک و جمع آوری پلاک های ثبتی شهر می شود. با توجه به این دیدگاه، در قسمت هایی که به دلایل مختلف امکان احیای سلول به سلول یا تک ساختمان وجود ندارد، آن قسمت از پارچه که ارزشی ندارد و در عین حال ویران می شود، به دست می آید و پس از جمع آوری املاک، به عنوان یک مجموعه منسجم دوباره طراحی و بازسازی می شود (عزیزی و همکاران^۳، ۲۰۱۰: ۱۰-۱۱).

بازآفرینی بافت های فرسوده شهری

بازسازی به دو حوزه متمایز می نگرد که هر دو در فضای شهری و به ویژه در بخش های تاریخی آن تعریف شده اند که عبارتند از: اول، بازآفرینی فضای شهری، فضای شهری و طعم و بویی که آن را تعریف می کند. به شیوه ای جدید و بر اساس معیارها و اهدافی که مبتنی بر تجربیات گذشته است و با آنها برابری نمی کند. ثانیاً نسل های متوالی شهرنشینان به معنای نوسازی فضای زندگی یا فضای انسانی، اجتماعی و فرهنگی در شهر است که در آن عوامل، پدیده ها و رویدادهای شهری ظاهری نو داشته و اهداف جدیدی را دنبال می کنند. (فلامکی، ۱۳۹۲: ۸۵).

بازسازی شهری دیدگاهی یکپارچه و کلی است که دربرگیرنده سه هدف (اقتصاد، تعادل و محیط زیست) است. یا حفظ رقابت پذیری اقتصادی، کاهش نابرابری، حفاظت و حفظ محیط زیست که بیانگر نسل جدیدی از مشارکت ها برای توسعه سیاست ها از جمله اشکال نوآورانه بخش خصوصی- دولتی و سازمان های غیردولتی است. بازسازی شهری پایدار (SUR) توسعه مجددی است که همزمان با توجه به مسائل اجتماعی، اقتصادی و زیست محیطی، اثرات پایدار بلندمدت ایجاد می کند. این موضوع شامل چشم انداز بلندمدت سه رکن پایداری است که در مرکز و هسته اصلی بحث قرار دارند. (بحرینی و همکاران، ۱۳۹۳: ۲۵).

¹ Zeinalzadeh & Jahed Ghadami

² Adibzadeh et al

³ Azizi & Arasteh

گروهی از صاحب نظران در تعریفی خاص، بازسازی شهری را چارچوب و اقدامی جامع و ترکیبی می‌دانند که باعث حل مسائل و مشکلات شهری می‌شود و در جستجوی بهبود پایدار در اقتصاد، بدن، جامعه و محیط زیست منطقه می‌شود (Carmelina, 2013: 136) و در تعریف دیگر، فرآیند بازآفرینی شهری به معنای تغییر ماهیت یک مکان خاص با همکاری و مشارکت ساکنان و سایر ذینفعان از طریق استفاده از فعالیت‌ها و راهکارهای مختلف است. فاصله بین تراکم شهری و حمل و نقل انبوه متمرکز است. در واقع استفاده از زمین‌های قهوه‌ای در سطح شهر و واحدهای محله با مشارکت کم برای جلوگیری از تراکم شهری، جنبه‌های مفید اقتصادی و مالی، تمرکز بر عملکرد و فعالیت‌های تولیدی و جنبه‌های اجتماعی جوامع بسیار حائز اهمیت است. بنابراین، مناطق شهری با کاربری ترکیبی کم، مستعد فعالیت‌های بازآفرینی و حرکت از شکل شهری ناپایدار به شکل پایدارتر هستند. (Carmelina, 2013: 136)

بازسازی به معنای ایجاد ظرف جدید، برخوردار از ماهیت اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی دارد. به عبارت دیگر جسمی در جای خود قرار دارد اما بلااستفاده می‌ماند. بنابراین هدف از بازآفرینی استفاده مجدد از این بدن است. بنابراین چگونگی دمیدن روح جدید در کالبد قدیمی اهمیتی دوچندان پیدا می‌کند. بر این اساس، اگر ظرف و ظرف با یکدیگر سازگاری داشته باشند، کار در هر زمینه و در هر شرایطی موفق خواهد بود. اما اگر ظرف از ظرف سرریز شود، پاسخ نادرست بوده و منجر به هدر رفتن تلاش می‌شود. بنابراین نکته مهم در بازآفرینی توجه به بافت به عنوان ظرف است. این رشته علاوه بر بدنه شامل افرادی هم می‌شود که در آنجا زندگی می‌کنند و زندگی مدنی فضای موجود را می‌سازند.

بازآفرینی شهری پایدار

دیدگاه بازآفرینی شهری نظریه‌ای فراگیر است که دارای بعدهای گوناگون می‌باشد و بازآفرینی پایدار شهری به رویکرد مداخله‌ای در شهر اطلاق می‌شود که تمامی ابعاد شهر اعم از اقتصاد، جامعه، فرهنگ، محیط زیست، بدن و همچنین تمامی ابعاد شهر را در بر می‌گیرد. جدول (۲-۳).

جدول (۱) تعاریف مختلف از بازآفرینی شهری پایدار

تولید سازمان فضایی جدید منطبق بر شرایط تازه و ویژگی‌های نو است که همگی در ایجاد روابط شهری جدید و یا تعریف دوباره روابط شهری گذشته یا موجود، مؤثر هستند.	حناچی و همکاران، ۱۳۸۶: ۱۳
بازآفرینی شهری به منظور معکوس نمودن جریان تغییر و افت شهری است.	Batey, 2000: 24
بازآفرینی شهری پایدار فرایند توسعه‌ای همه‌جانبه در عرصه‌های اجتماعی، اقتصادی، محیطی و کالبدی به منظور ارتقای	شرکت عمران و بهسازی شهری ایران، ۱۳۹۳: ۶

کیفیت زندگی در محدوده‌ها و محله‌های هدف در پیوند با کل شهر است.	
فرایندی است که به خلق فضاهای شهری جدید با حفظ ویژگی‌های اصلی فضایی (کالبدی و فعالیتی) منجر می‌گردد. بازآفرینی شهری عبارت است از دید جامع و یکپارچه و مجموعه اقداماتی که به حل مسائل شهری بینجامد، به طوری که بهبود دائمی در شرایط اقتصادی، کالبدی، اجتماعی و زیست‌محیطی بافتی که دستخوش تغییر شده را به وجود آورد.	Roberts, 2000: 19
بازآفرینی شهری یک رویکرد جامع، یکپارچه و کل‌نگر است که سه هدف اقتصاد، برابری و محیط را در برمی‌گیرد.	Gibson & Kocabas, 2001: 67
برنامه‌ای جهت ایجاد جوامع پایدار از طریق برقراری خدمات عمومی بهتر، تقویت برنامه‌های اقتصادی، گسترش سرمایه‌گذاری بخش خصوص به منظور فرصت‌های بیشتر و ارتقاء کیفیت زندگی، خانه‌های ارزان‌قیمت، حمل‌ونقل عمومی مناسب، مدارس، بیمارستان‌ها، فروشگاه‌ها و محیطی امن و پاک، هدایت و رهبری محلی، شهرهایی با منابع کافی جذاب، طراحی و برنامه‌ریزی پایدار زیست‌محیطی، سرمایه‌گذاری برای ایجاد رفاه مشترک و برای همه اجتماع، خدمات کیفیت خوب قابل دسترس برای همه.	ODPM, 2006
پیشرفت اجتماعی که نیازهای همه را برآورده کند، محافظت مؤثر از محیط‌زیست، استفاده از منابع طبیعی، حفظ سطوح بالای اشتغال و ثبات رشد اقتصادی، معیارهای زیست‌محیطی و اجتماعی مانند کارآیی منابع، مدیریت بر فضای سبز، خدمات کلیدی و مشارکت جوامع محلی	Hemphill & Berry, 2004
تأکید بر سه مضمون مشارکت، اختلاط اجتماعی و سرمایه اجتماعی؛ جایگزین شدن مضامین سنتی چون نیازهای اساسی، شامل مسکن و سلامتی زیست‌محیطی تعلیم و تربیت و مهارت‌ها، عدالت، کاهش فقر و سرزندگی. با مفاهیمی چون هویت، حس مکان و فرهنگ، قدرتمند شدن مشارکت و	Colantonio & Dixon, 2011

دسترسی، سلامتی و امنیت، سرمایه اجتماعی، رفاه، شادی، کیفیت زندگی و منافع شبکه‌های اجتماعی؛ اهداف نرم در مقابل اهداف سخت.

مأخذ: ایزدی و همکاران، ۱۳۹۷: ۱۶۴

از دهه ۱۹۹۰ به بعد تحولاتی در رویکرد بازآفرینی در ابعاد مختلف صورت گرفت که در راستای بحث‌های توسعه پایدار نیز مورد توجه قرار گرفت. ساده‌ترین درس‌هایی که از بازسازی دهه‌های ۱۹۷۰ و ۱۹۸۰ آموخته شد این بود که توسعه مجدد چیزی بیش از آجر و ملات بود. ادغام با این فرآیند تغییر، ظهور بحث پایداری و همچنین این تصور است که شهرها به طور فزاینده‌ای ناپایدار می‌شوند و کیفیت محیط زیست به میزان زیادی برای نسل‌های آینده کاهش یافته و تنزل می‌یابد. هاپکینز و دیگران (۱۹۹۶) آنها پارادایم جدیدی را پیشنهاد می‌کنند که هر طرح بازآفرینی باید به روندها و سیاست‌های اجتماعی-اقتصادی با ثبات و واقعی مرتبط با موضوعات گسترده‌تر توجه کند. این دیدگاه توسط بلک من نیز پشتیبانی می‌شود. اگر او اعتراف کند که «هر گونه تلاش برای ادغام بازآفرینی و توسعه شهری باید اهداف پایداری را به عنوان «اصل راهنما» و زیربنای سیاست شهری آینده در بر گیرد. (بحرینی و همکاران، ۱۳۹۲: ۲۳) بنابراین، از دهه ۱۹۹۰، نظریه شهرهای پایدار با رویکرد بازآفرینی همراه شد. جدول (۲-۴) برنامه‌ها، سیاست‌ها و اقدامات اجرایی را بر اساس رویکردهای پیشنهادی در تحقیق دسته‌بندی کرده است.

بازآفرینی شهری اجتماع محور

در سیر تحول تاریخی موضوع بازآفرینی، دیدگاه غالب و متأخر، مقوله ثبات اجتماعی است که در مکانی استوار متجلی می‌شود. از نظر آسفا و فراستل، پایداری اجتماعی یقین توسعه است، در حالی که پایداری محیطی و اقتصادی اهداف توسعه پایدار و ابزار دستیابی به آن است. بنابراین مفهوم اعتبارسنجی و تضمین پایداری در فرآیند بازآفرینی شهری مقوله جامعه است. توروک با تأکید بر ویژگی‌های مکان، معتقد است که «بازآفرینی شهری» در ذات و ماهیت خود با مشارکت ساکنان و سایر ذی‌نفعان و تأثیرگذاران، از طریق گنجاندن اهداف و فعالیت‌ها و با کار مشترک بین همه، به بازیابی ماهیت مکان می‌پردازد. اپراتورها همچنین رویکرد بازآفرینی شهری به این نتیجه رسیده است که برای اجرای موفقیت آمیز پروژه‌های بازآفرینی، بهره‌گیری از توان و استفاده از نیروها، منابع و ذخایر انرژی، ابتکار جوامع محلی، رویکرد از پایین به بالا ضروری است. ایجاد سرمایه اجتماعی و مشارکت جوامع محلی در قالب خودیاری. توسعه مورد نیاز است. بنابراین ضرورت بازآفرینی پایدار شهری، همکاری جوامع محله و دستیابی به یک توافق کلی است. تشکیل یک ائتلاف راهبردی و توسعه ظرفیت گروه‌های ذینفع برای مشارکت و هدایت روند بازآفرینی شهری ضروری است. (نژادابراهیمی و نژاداغی، ۱۳۹۷: ۱۴۱). هر مبحثی که حس مکان و آگاهی مردم را نسبت به محله خود تعریف کند، یکی از مقوله‌های بازآفرینی شهری پایدار محسوب می‌شود. (Calthorpe & , 2001)

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

با هدف شناخت سیر تحول مفهوم بازآفرینی شهری جامعه‌محور، لازم است توسعه مفهوم پایداری را دنبال کرده و نقش جامعه در پایداری‌سازی محیط را تبیین کرد. با پیدایش مفهوم پایداری و متاثر شدن از آن در فرآیند برنامه ریزی توسعه شهری، تعادل بین «رشد و توسعه» و «حفاظت از محیط زیست» مطرح شد. در ادامه و همراه با تحول دو صفت «پایداری» و «شهری»، پارادایم توسعه پایدار شهری شکل گرفت که هر دو تحت معیارهای زیست محیطی تبیین می‌شوند. پس از آن با افزودن موضوعات اجتماعی و فرهنگی به ادبیات برنامه ریزی توسعه شهری، پارادایم برنامه ریزی مشارکتی تثبیت شد و موتور محرک بازآفرینی شهری، مشارکت، استراتژی و پایداری تبیین شد. از این زمان مفهوم مشارکت به اندازه پایداری اهمیت یافت و اهداف بازآفرینی با اهداف پایداری همسو شد. در نهایت به دنبال شکل‌گیری مفهوم پایداری اجتماعی، تحول بازآفرینی شهری بر اساس دو مؤلفه رویکرد اجتماعی و جوامع محلی در قالب بازآفرینی شهری جامعه‌محور صورت گرفت. (نژادابراهیمی و نژاداغی، ۱۳۹۷: ۱۴۱).

جمع‌بندی و تدوین ساختار نظری پژوهش

آشکار است هنگامی از شهر (پیچیده ترین نظام محیط زیست) صحبت می‌شود، نمی‌توان به تعریف جامعی که تمام جنبه‌های یک شهر پایدار را در برگیرد، دست یافت. زیرا از یک سو مقوله پایداری از مقیاس جهانی به مقیاس محلی (که شهر در این مقیاس است) مرتبط است و از سوی دیگر هنوز نظرات متناقضی درباره پیامدهای بسیاری از اقدامات و فرآیندهای توسعه وجود دارد. بر این پایه بعضی از صاحب نظران (Wheeler, 1998). آنها بیش از تعریف و ترسیم وضوح یک شهر پایدار، بر راه حل‌هایی تاکید دارند که می‌تواند به پایداری شهری منجر شود. مهمترین راهکارهای مورد توافق اکثریت صاحب نظران برنامه ریزی و مدیریت شهری عبارتند از: (صرافی، ۱۳۷۹، ۱۱-۱۲); کمتر کردن استفاده از ماشین (به خصوص ماشین‌های شخصی) در حمل و نقل، ترکیب آمایش سرزمین با برنامه ریزی حمل و نقل، محدود کردن زمان و مکان تردد خودروهای شخصی، اولویت دادن به مسیرهای پیاده، دوچرخه و اتوبوس (به ترتیب)، ارائه خدمات با استفاده از رایانه و مخابرات، قیمت گذاری ایستگاه‌ها و مسیرها و حرکت به سمت شهر الکترونیکی (رهنما، ۱۳۸۷: ۷۳).

در مقابل حامیان رویکرد توسعه شهری مبتنی بر ترکیب کاربری‌ها، برخی آن را کلیدی ترین رویکرد در شهرسازی می‌دانند و هیچ ابهامی در آن نمی‌بینند. (Rabianski et al:2009). این گروه بر این عقیده‌اند که رشد جمعیت مناطق مادر شهر و هجوم مهاجران و تازه واردان به آنها نیاز به توسعه شهری بر اساس ترکیب کاربری‌ها را بیشتر می‌کند (Atkins, ۲۰۰۵: ۵). آنها همچنین بر این باورند که ترکیب کاربری‌های شهری با توسعه کارکردگرایانه متفاوت است زیرا نه تنها از نظر عملکرد بلکه از نظر طراحی، نقشه و سبک زندگی نیز تغییراتی را به وجود آورده است. (Rabianski et al, ۲۰۰۹). به عنوان مثال، هیکی بیان می‌کند که دوران ساخت مراکز بزرگ منطقه‌ای به پایان رسیده است و رویکرد غالب امروزی در توسعه شهری، توسعه شهری مبتنی بر ترکیب کاربری‌ها است. به گفته وی، اگر گفته شود مراکز منطقه‌ای بسیار بزرگ همچنان می‌توانند مناطق اطراف شهرها را رشد و توسعه دهند، اغراق آمیز است، زیرا امروزه تحولات جدید شهری و بازآفرینی بافت‌های قدیمی و فرسوده شهری بیشتر با دیدگاه ترکیب کردن کاربری‌ها انجام می‌شود (فرجام، ۱۳۹۲).

گرانث (۲۰۰۲) به عنوان یکی از حامیان توسعه مصارف مختلط، اثرات مثبت استفاده مختلط را اینگونه بیان می کند:

ترکیب کاربری ها فضای شهرها را در تمام ساعات شبانه روز فعال می کند و استفاده از زیرساخت ها و امکانات شهری را بهینه می کند.

ترکیبی از خانه های گوناگون در شهرها و امکان دسترسی به خانه برای گروه وسیعی از جمعیت ساکن در مجتمع های مختلط، برابری اجتماعی را افزایش می دهد.

کمتز شدن میزان وابستگی خانوادها به ماشین ها شخصی، به ویژه افراد دارای خردسال و سالمندان، از طریق فراهم کردن زمینه های ادغام فضاهای مسکونی، تجاری، اداری و عمرانی و اجتماعی در ساختاری پیاده محور. مکان های ترکیبی، امکان زندگی، کار و خرید هم زمان را فراهم می آورد.

رویکرد توسعه کاربری مختلط شهری بیش از سه دهه است که از دیدگاه نوشهرسازی ریشه گرفته است. (Heldt, ۲۰۱۰ : ۴). این دیدگاه به یکی از مهم ترین الگوهای برنامه ریزی شهری در کشورهای آمریکای شمالی و اروپایی بدل شد و مفهوم بنیادی توسعه های شهری نوشهری را تشکیل می دهد. این طرح های توسعه حداقل سه یا بیشتر از سه کاربری شهری مانند مسکونی، خرده فروشی، اداری، تفریحی و غیره را پیرامون یکدیگر قرار داده است تا همگرایی های عملکردی و فیزیکی قابل توجهی را بین اجزای آن طرح ها ایجاد کنند. توسعه کاربری مختلط با روندی مثبت در حال گسترش است و بیانگر شکل گیری رویکردی قوی و منسجم در توسعه شهری است. (Bell, ۲۰۰۴). رشد جمعیتی و سیاست های عمومی به قدری در حال هم سویی می باشند که انتظار می رود این دیدگاه به یکی از جامع ترین نظریه های توسعه شهری تبدیل شود. این روزها ترکیب کاربری های شهری مفهومی بسیار پیشرفته از توسعه شهری مسکونی-محور تلقی می شود که بر اساس آن مکان هایی طراحی و ساخته می شوند که افراد تمایل به کار، زندگی و اوقات فراغت خود را همزمان و در یک مجموعه پر جنب و جوش دارند. پرداخت یکی از اصول اساسی در اجرای رویکرد بازآفرینی پایدار بافت های فرسوده و ناکارآمد شهری، استفاده از مدل ترکیبی و ترکیبی کاربری است که در کنار سایر شاخص های بازآفرینی پایدار، می تواند جذاب باشد. استراتژی برای عملکرد بهتر محیط شهری و افزایش کیفیت زندگی. ساکنان بافت های فرسوده در نتیجه اقدامات بازسازی بی اثر هستند. رویکرد توسعه شهری مبتنی بر ترکیب کاربری ها که برخی آن را کلیدی ترین رویکرد در توسعه شهری می دانند (رابینسکی و کلمنت ۴، ۲۰۰۹). نظریه ای که به عنوان یک شاخصه اصلی در نظریه های رشد هوشمند، جوامع قابل زندگی، توسعه محله های سنتی و توسعه مبتنی بر حمل و نقل پیشنهاد شده است. (اسمعیل پور و همکاران، ۱۳۹۴). مناطق شهری با کاربری مختلط کم را مستعد فعالیت های بازسازی و حرکت از شکل شهری ناپایدار به شکل پایدارتر می داند. (کارملینا و همکاران، ۲۰۱۳)

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

پیشنهادهای تحقیق

- اصلاح و ترمیم زیرساخت های شهری به منظور رفاه بیشتر شهروندان؛
- تخصیص فضاهای عمومی به کاربریه ای ضامن تعاملات اجتماعی؛
- توسعه فیزیکی و اصلاح عملکردی کاربری های خدماتی موجود؛
- ایجاد زمینه های اشتغال پایدار و افزایش درآمد سرانه در محدوده های دارای کیفیت پایین؛
- تاسیس و تشکیل کلاسهای آموزش حرفه های گوناگون اشتغال و نیز تشکیل انجمن های محلی در سطح محلات ارتباط مستمر این انجمن ها با مدیریت و مسوولان شهری برای فراهم نمودن زمینه رفع مسائل و مشکلات شهروندان؛
- تخصیص منابعی جهت آموزش، بهداشت، خدمات زیر بنایی و ... به نواحی منطقه برای بهره مندی ساکنان محلات نواحی از این امکانات و همچنین ارتقاءشان و منزلت محدوده های دارای کیفیت پایین زندگی
- بهره مندی از دیدگاه های مردم به ویژه صاحب نظران و نخبگان محلی جهت دریافت راهکارهای مؤثر جهت بهبود کیفیت محیط زیست شهروندان

منابع

۱. آذربان، سودا ، ۱۳۹۷، بازآفرینی شهری بافت های تاریخی با رویکرد توسعه پایدار شهری نمونه موردی: محله کهنه خیابان تبریز، کنفرانس عمران، معماری و شهرسازی کشورهای جهان اسلام، تبریز
۲. پاک نژاد، نوید، ۱۳۹۳، مروری بر بافت های فرسوده شهری و بررسی سیر تحول راهکارها، اولین کنفرانس ملی شهرسازی، مدیریت شهری و توسعه پایدار، تهران
۳. توانا، مصطفی ، ۱۳۹۴، بازآفرینی بافت فرسوده شهر با رویکرد توسعه پایدار و مشارکت مردمی (نمونه مورد مطالعه: محله سیروس)، دومین کنفرانس ملی معماری و منظر شهری پایدار، تهران
۴. دهقان، عاطفه ، ۱۳۹۲، بررسی و مقایسه رویکردهای بازآفرینی و ارائه راهکاری جهت بازآفرینی بافت فرسوده شهر کرد (محور فرهنگی سقاخانه ارباب میرزا تا امامزاده دوخاتون)، اولین همایش ملی جغرافیا، شهرسازی و توسعه پایدار، تهران
۵. سفیدکوهی، عقیل ، ۱۳۹۷، بازآفرینی کالبدی محلات شهری با رویکرد پایداری اجتماعی (نمونه موردی: سادات محله بابلسر)، فصلنامه پژوهش های علوم جغرافیایی، معماری و شهرسازی ۲ (۱۲)، تهران.
۶. سیف الدینی، یوسف ، ۱۳۹۵، نقش باز آفرینی شهری در طراحی بافت کهن، اولین کنفرانس ملی شهرسازی، معماری، عمران، محیط زیست، بجنورد
۷. شعبانپور، بهرام ، ۱۳۹۳، بازآفرینی شهری پایدار با محوریت گردشگری شهری، اولین کنفرانس ملی شهرسازی، مدیریت شهری و توسعه پایدار، تهران

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

۸. شعبانی, اتوسا ، ۱۳۹۷، بازآفرینی محله ای بافت فرسوده شهری نمونه موردی محله هاشمی تهران، سومین کنفرانس بین المللی عمران ، معماری و طراحی شهری، تبریز، دبیرخانه دائمی کنفرانس -دانشگاه میعاد با همکاری دانشگاه هنر اسلامی تبریز-دانشگاه خوارزمی- دانشگاه شهرکرد
۹. طاهرخانی, علیرضا ، ۱۳۹۷، ارایه راهکارها و راهبردهایی به منظور کاربردی مفهوم فرهنگ و گردشگری در بازآفرینی شهری، دومین کنفرانس ملی مهندسی عمران،معماری با تاکید بر اشتغال زایی در صنعت ساختمان، تهران
۱۰. عزیزی, پریا ، ۱۳۹۷، طراحی شهری بافت تاریخی بازار کرمانشاه بارویکرد بازآفرینی، کنفرانس عمران،معماری و شهرسازی کشورهای جهان اسلام، تبریز.
۱۱. قانع, مهسا ، ۱۳۹۷، معرفی تیوری محرک توسعه درفرایند بازآفرینی فرهنگ مبنا، کنفرانس عمران،معماری و شهرسازی کشورهای جهان اسلام، تبریز
۱۲. قاید, صفر ، ۱۳۹۶، حکمروایی خوب شهری و بازآفرینی پایدار بافت نابسامان (شهر کرمانشاه)، اولین کنفرانس بین المللی و هشتمین کنفرانس ملی برنامه ریزی و مدیریت شهری، مشهد، شورای اسلامی شهر مشهد- دانشگاه فردوسی مشهد